

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 17P/150/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623206009
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7623206009.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár v právnej veci maloletých detí: A. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľov, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov: matka A. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom A. XX, C. B., D. B. a otec: E. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o návrhu navrhovateľov: F. B., nar. XX.XX.XXXX a E. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom G. XX, právne zastúpení JUDr. Adelaide Emilia Kuhn, advokátka so sídlom Hlavné námestie 36, Kežmarok, v konaní o zverenie do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje mal. A. B., nar. XX.X.XXXX a mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov: F. B., B. H., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom G. XX a E. B., B. B., nar. XX.XX.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, bytom G. XX, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že starí rodičia sú povinní vykonávať spoločnú osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, majú právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú v bežných veciach.

II. Matka je povinná prispievať na mal. A. B., nar. XX.X.XXXX a na mal. A. B., nar. XX.X.XXXX na každého z maloletých detí mesačne minimálnym zákonným výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na každé nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré je povinná matka platiť podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine k rukám Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Matka je oprávnená stretávať sa s mal. deťmi A. B., nar. XX.X.XXXX a mal. A. B., nar. XX.X.XXXX každý tretí týždeň v každom treťom mesiaci v kalendárnom roku v sobotu v čase od 11.00 hod. do 14.00 hod. a v nedeľu v čase od 11.00 hod. do 14.00 hod. za prítomnosti starých rodičov a bez iných ďalších osôb, starí rodičia sú povinní mal. deti na stretnutie s matkou riadne a včas pripraviť.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 5.12.2023 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľov (ďalej len ako „navrhovateľka“ a „navrhovateľ“), ktorým žiadali zveriť maloleté deti do ich spoločnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnil tou skutočnosťou, odôvodnili tým, že po smrti otca maloletých detí E. B., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, ich chceli v máji tohto roku vziať k sebe na prázdniny na Slovensko po predchádzajúcej dohode s matkou maloletých. Keď mali prísť navrhovatelia po maloletých do Českej republiky, tak ich kontaktovala matka maloletých, s tým že mal. A. je hospitalizovaný v nemocnici, nakoľko spadol. Počas hospitalizácie mal. A. navrhovateľov kontaktovala I. J., stará matka maloletých, s tým že bola kontaktovaná sociálnou pracovníčkou, ktorá jej oznámila, že u mal. A. je podozrenie

z fyzického týrania a nemôže byť v starostlivosti matky do času kým neskončí vyšetovanie. Keďže I. J. odmietla postarať sa o mal. A., navrhovatelia ako najbližší rodinný príslušníci odcestovali do ČR za maloletým A.. Po príchode im bolo oznámené, že mal. A. nebol hospitalizovaný v nemocnici z dôvodu ako tvrdila matka maloletého ale na základe anonymného udania ako podozrenie z týrania dieťaťa. Maloletého A. mala matka pred hospitalizáciou 4 dni držať v bolestiach doma z dôvodu, že jej priateľ, s ktorým žije v spoločnej domácnosti má záchranársky kurz a zhodnotil, že nejde o poranenia, ktoré by si vyžadovali lekárske ošetrovanie. Zo zistení, ktoré boli navrhovateľom oznámené po príchode a po konzultácii so sociálnou úradníčkou sa rozhodli vziať maloletého A. do skončenia vyšetovania políciou ČR do svojej starostlivosti. Z dôvodu, že mal. A. má silne citové puto s bratom A., po dohode s matkou maloletých vzali na k sebe aj mal. A.. Následne boli maloleté deti neodkladným opatrením dočasne zverené do ich starostlivosti. Taktiež poukazovali nato, že maloleté deti absolvovali psychologické vyšetrenie, počas ktorého vykazovali citové rozrušenie pri rozprávaní o matke a jej priateľovi. Boli toho názoru, že prostredie v ktorom boli vychovávaní nespĺňa podmienky na riadnu výchovu a je ohrozený ich vývoj a zdravie. Od obdobia, čo sa starajú o deti sa ich fyzický a psychický stav zlepšil, je o nich postarané a majú zabezpečené všetky potrebné veci. Vzhľadom na vyššie uvedené a na skutočnosť, že u nich existuje dôvodné podozrenie, že maloleté deti sú v prostredí matky týrané, boli nútení podať predmetný návrh.

2. Matka sa pojednávania nezúčastnila, v priebehu konania komunikovala len emailom, bola nečinná a svoju neúčasť na pojednávaní riadnym spôsobom neospravedlnila, preto súd pojednával v jej neprítomnosti.

3. Súd vykonaným dokazovaním v priebehu pojednávania zistil nasledujúci skutkový stav:

4. Navrhovateľka na pojednávaní zotrvala na podanom návrhu. Okrem iného uviedla, že keď maloleté deti prišli k nim v júní 2023 boli psychicky na tom, zle, pozerali von oknom, či nepríde ich matka a jej priateľ. Mal. A. mal po príchode čiernu tvár, ktorého zbil matkin priateľ a z tohto dôvodu bol v nemocnici a nemohol ísť do naspäť k matke. Pred zrkadlom sa pýtal prečo má takú tvár a prečo je taký škaredý. Taktiež mal. A. opakovane rozprával, že sa nechce vrátiť domov, lebo ich bije matkin priateľ. Matka im opakovane tvrdila, že deti nikto nebije, všetko zapierala a rozprávala inú verziu čo sa udialo. Od kedy sú maloleté deti v ich starostlivosti matka ich prišla pozrieť len raz, stála pri dverách, keď deti povedali, že ju nechcú vidieť odišla preč. Nikdy jej nebránili vidieť deti. Matku informujú ohľadom zdravotného stavu detí, zasielajú jej fotky, správy. Keď matke volali na Vianoce, zistili, že radšej šla na výlet do Nemecka namiesto toho, aby navštívila deti. Neskôr sa dozvedeli o mal. K., ktorý taktiež bol ošetrovaný v nemocnici a nebolo povolené úradmi v Českej republike ho vrátiť matke, pretože bol zbitý. Následne bol mal. K. zverený do pestúnskej starostlivosti a navrhovateľka spolu s manželom šli do Čiech vyriešiť papiere, aby bol zverený do ich starostlivosti. Následne im súd v Českej republike vyhovel a dočasne zveril mal. K. do ich starostlivosti a teraz sú všetci súrodenci spoločne vychovávaní navrhovateľmi. Od tej doby sa matka neozvala ohľadom detí, ani sa im nepodarilo spojiť s matkou. Na záver dodala, že matka deťom za celé obdobie zaslala len na Vianoce bager, spoločenskú hru a dve tričky.

5. Navrhovateľ na pojednávaní zotrval na podanom návrhu. Okrem toho uviedol, že všetko čo uviedla navrhovateľka je pravdou. Matka nevie ubrániť svoje deti, jej partner ju ich bije. Keď boli bol K. tak im priateľ matky odkázal, že ich pozabíja.

6. Z listinných dôkazov, ktoré boli vykonané počas pojednávania vyplýva nasledovné:

7. Z rodných listou maloletých detí mal súd za preukázané, že mal. A. a A. sa narodil matke A. B. a otcovi E. B..

8. Z úmrtného listu vyplynulo, že otec maloletých detí zomrel XX.X.XXXX.

9. Uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 11.12.2023 pod sp. zn. 17P/150/2023-30, súd ustanovil maloletým kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad.

10. Zo spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 17P/31/2023 vyplynulo, že súd uznesením pod sp. zn. 17P/31/2023-58 zo dňa 28.6.2023 rozhodol takto:

I. súd dočasne zveruje mal. A. B., nar. XX.X.XXXX a mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti F. B. nar. XX.X.XXXX a E. B., nar. XX.X.XXXX, ktorí sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloletých v rovnakom rozsahu, v akom by ju vykonávali rodičia s tým, že veci nad bežný rámec podliehajú schváleniu súdu, počnúc od vykonateľnosti tohto uznesenia.

II. Navrhovatelia sú povinní podať v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia návrh v právnej veci maloletých detí: A. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľov, detí rodičov: matka A. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom A. XX, C. B., D. B., o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

11. Krajský súd v Prešove uznesením pod sp.zn. 21Cop/88/2023-89 zo dňa 5.10.2023 odmietol odvolanie matky voči uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. 17P/31/2023-58 zo dňa 28.6.2023.

12. Zo správy Sociálnej poisťovne, vyplynulo, že matka ako aj navrhovatelia nepoberajú nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti a ani žiaden druh dôchodku.

13. Zo správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, vyplynulo, že matka nie je a nikdy nebola v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je evidovaná ako príjemca dávky a príspevkov k dávke pomoci v hmotnej núdzi ani žiadnych štátnych sociálnych dávok. Navrhovateľka bola vyradená z evidencie 1.9.2022 z dôvodu vzniku pracovného, je príjemca prídavku na dieťa pomeru. Navrhovateľ je v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 13.3.2023, nie je evidovaný ako príjemca dávky a príspevkov k dávke pomoci v hmotnej núdzi ani spoločne posudzovanou osobou príjemcu dávky pomoci v hmotnej núdzi, nepoberá žiadne štátne sociálne dávky.

14. Zo správy Českej správy sociálneho zabezpečenia vyplynulo, že matka bola zamestnaná v českej republike naposledy v roku 2022.

15. Zo správy Úradu práce Českej republiky vyplynulo, že matka nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, nepoberá žiadne dávky, pomoc v hmotnej núdzi.

16. Z potvrdenia o príjme od A., L., vyplynulo, že navrhovateľka dosiahla príjem za posledných 12 mesiacov vo výške 9.969,38 eur v čistom.

17. Z potvrdenia z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, vyplynulo, že navrhovateľ je v súčasnosti vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

18. Zo správy obce Studenec, vyplynulo, že obec nemá informácie o finančných, bytových a sociálnych podmienkach navrhovateľov. Maloleté deti navštevujú materskú školu v obci a z pohľadu obce je o maloleté deti dobre postarané.

19. Zo správy z Obec Dobřív ohľadom povesti matky, vyplynulo, že obec nemá žiadne informácie.

20. Z písomného vyjadrenia navrhovateľov (čl. 75 a čl. 100, 101) vyplynulo, že mal. K., ktorý bol v starostlivosti matky a je bratom mal. A. a A., bol hospitalizovaný v nemocnici pre zranenia, ktoré majú mať pôvod v týraní a je podozrenie na syndróm CAN. Mal. K. sa ocitol v starostlivosti starej matky z matkinej strany, ktorá sa však o neho nemôže postarať a ak navrhovatelia nedôjdu po K. ocitne sa detským domove. Následne navrhovatelia vycestovali do Čiech po mal. K., pričom matka neposkytla súhlas s jeho odovzdaním a tak podali návrhu na príslušný súd v Českej republike. Následne súd ich návrhu vyhovel a neodkladným opatrením im mal. K. zveril do starostlivosti a od tej doby je v ich starostlivosti. Tieto tvrdenia dokladovali lekárskou správou (čl. 82), uznesením Okresného súdu Rokycany, ktorým bol mal. K. zverený do pestúnskej starostlivosti, uznesením Okresného súdu Rokycany (čl. 101), ktorým bol mal. K. zverený do starostlivosti navrhovateľov, správou z Mestského

úradu Rokycany (čl. 80), ktorý konštatoval, že výchovné prostredie matky bolo vyhodnotené ako rizikové pre trvalý pobyt mal. A., A. a K..

21. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov (spis: 17P/31/2023) vyplynulo, že mal. A. a mal. A. sú v starostlivosti svojich starých rodičov, kde majú vytvorené zdravé prostredie pre ich ďalší vývoj. Počas doterajšieho pobytu u starých rodičov maloleté deti svoju matku nespomínajú v rámci konverzácie. Taktiež matka maloletých neprejavuje záujem o nadviazanie kontaktu s maloletými. Naopak stará matka je tá, ktorá iniciatívne zasiela matke maloletých fotky. Maloleté deti počas psychologického vyšetrenia prejavil silné súrodenecké previazanie a kamarátsky vzťah, v ktorom sa podporovali a mal. A. vykazoval ochranársky vzťah voči mladšiemu bratovi A.. Mal. A. svoju matku na jednej strane vnímal ako dôležitú osobu v jeho živote a na druhej strane bolo na jeho strane silné negatívne pnutie a zlosť k matke. Taktiež maloleté deti popísali, že s nimi žije pán M., pričom pri ďalších otázkach k jeho osobe veľmi spozorneli a prestali sa hrať a súbežne na ich mimických výrazoch bolo zaznamenané zdesenie a strach. Ohľadom osoby M. mal. A. tvrdil, že je špatný a odmietal ho nakresliť pri kresbe rodiny. Pri projektových metódach ho nakreslil ako zelenú obludu, tiež ho začaroval do medveďa a nakreslil ho ako panáčika s dodaním, že je špatný a chce aby odletel do vesmíru. Mal. A. po nakreslení mal. A. uviedol, že mal. A. ak má záchvat (plače), leží na zemi a pán M. mu stúpa na krk, aby prestal a kope ho. Taktiež uviedol, že M. bije aj jeho mamu rukou po hlave a krku a vtedy mal. A. plače a on sa bojí.

22. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov vyplynulo, že mal. A. a A. navštevujú materskú školu v Studenci. Navrhovatelia hradia všetky poplatky a náklady spojené so škôlkou a starostlivosťou o deti. Deti sú evidované u pediatra v Spišskom Podhradí, sú zdravé, očkované podľa očkovacieho kalendára, poistné v zdravotnej poisťovni. Navrhovatelia bývajú v nájomnom byte, ktorý je prispôbený potrebám maloletých detí. Hygiena a vybavenie je na vysokej úrovni. Maloleté deti doposiaľ nemajú vedomosť, že ich otec nežije. Na matku sa nedotazujú. Matka sa občasne kontaktuje ohľadom detí prostredníctvom sociálnej siete. Navrhovatelia opakovane zasielajú matke informácie ohľadom detí, fotky a pod. Matka nezasielala navrhovateľom žiadne finančné prostriedky, len na Vianoce poslala deťom darček. O deti je u navrhovateľom riadne postarané. Obaja uviedli, že sa im u navrhovateľom páči, je im tam dobre. V závere úrad uviedol, že neboli zaznamenaná žiadne informácie ohľadom zanedbávania starostlivosti o deti zo strany navrhovateľov.

23. Z emailovej komunikácie matky (čl. 91 až 98) adresovanej súdu vyplynulo, matka súhlasí so zverením maloletých detí do starostlivosti navrhovateľov a aby bol určený styk s deťmi. Nesúhlasí s výškou výživného, nakoľko uviedla, že jej príjem je vo výške 7000 Kč (vdovský dôchodok), v súčasnosti je opäť tehotná a je v jej možnostiach platiť výživne vo výške 2000 Kč na obe deti.

24. Z emailovej komunikácie matky (čl. 108 až 142) medzi navrhovateľmi a matkou, vyplynulo, že navrhovatelia pravidelne oznamujú matke všetky potrebné informácie ohľadom maloletých detí, zasielajú fotky

25. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

26. Podľa § 28 ods. 1 ZoR, Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

27. Podľa § 28 ods. 2 ZoR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

28. Podľa § 28 ods. 3 ZoR, Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije alebo je neznámy. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. Ak je jeden z rodičov obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, druhý rodič vykonáva rodičovské práva a povinnosti sám len v takom rozsahu, v akom je spôsobilosť prvého rodiča na právne úkony súdom obmedzená.

29. Podľa § 44 ods.1 ZoR, Náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

30. Podľa § 44 ods.3 ZoR, Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

31. Podľa § 44 ods.4 ZoR, Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

32. Podľa § 45 ods.1 ZoR, Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

33. Podľa § 45 ods. 2 ZoR, Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

34. Podľa § 45 ods. 6, ods. 7 ZoR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu nezaniká.

35. Podľa § 45 ods. 8 ZoR, Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na

výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

36. Podľa § 46 ods. 1 ZoR, Maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

37. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného predstavuje čiastku 36,80 eur na jedno neplnoleté nezaopatrené dieťa.

38. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

39. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

40. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

41. Podľa článku 4 Základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

42. Podľa § 43 ZoR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

43. Podľa článku 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

44. Podľa článku 6 Dohovoru o právach dieťaťa Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú, že každé dieťa má prirodzené právo na život. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

45. Podľa článku 9 bod. 3 Dohovoru o právach dieťaťa Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

46. Podľa článku 12 bod. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

47. Podľa článku 12 bod. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď

priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

48. Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

49. Podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

50. V predmetnej veci pri úprave styku bolo potrebné chrániť najlepší záujem mal. A. a A. za pomoci kritérií vymedzených v čl. 5 Zákona o rodine a taktiež v prípade potenciálneho oddelenia dieťaťa od jeho rodiča je nevyhnutné posúdiť a určiť najlepší záujem dieťaťa (čl. 9, 18 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Dohovor chráni právo dieťaťa na rodinný život. Dieťa oddelené od rodiča má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho najlepším záujmom (čl. 9 ods. 3)

51. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov a musí vychádzať zo starostlivého a spoľahlivého objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny alebo subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezáujmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa, t.j. či je zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v záujme maloletého dieťaťa.

52. Vzhľadom na vykonané dokazovanie pri vyhodnotení dôkazov a tvrdení účastníkov konania, súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi CMP podľa Čl. 10 ods. 1 CMP, zveril maloleté deti do spoločnej náhradnej starostlivosti navrhovateľov - manželov, upravil styk maloletých detí s matkou a určil matke hrať výživné na maloleté deti.

53. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo zisteného skutočného stavu veci, kedy mal preukázané, že maloleté deti sú v starostlivosti navrhovateľov od júna 2023. Dôvodom starostlivosti navrhovateľov bola zistená skutočnosť, že u maloletého A. bolo podozrenie na syndróm CAN. Napriek tomu, že trestné konanie vedené v Českej republike pre podozrenie z týranie detí bolo odložené, vyplynulo najavo, že matka mala v starostlivosti aj ďalšie dieťa mal. K.– súrodenca mal. A. N. A. u ktorého bolo taktiež zaznamenané podozrenie na syndróm CAN. Toho času mal. K. je v starostlivosti navrhovateľov na základne rozhodnutia Okresného súdu v Rokycanoch – Česká republika. Z takto zistení môže súd jednoznačne konštatovať, že matka maloletých nedokáže toho času zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti v takom rozsahu, aby nebol ohrozený ich zdravý vývoj.

54. Súd poznajúc stav z doposiaľ vykonaného dokazovania vyvodzuje záver, že je namieste vyhovieť návrhu navrhovateľov vo veci zverenia mal. A. a mal. A. do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Pri rozhodovaní súdu bol smerodajný v prvom rade záujem maloletých detí, ochrana ich zdravia a zdravého vývoja. Prostredie, v ktorom maloleté deti vyrastali v domácnosti so svojou matkou a jej priateľom nepredstavuje v súčasnosti pre nich bezpečné prostredie. Takáto situácia je hlavne daná tým, že mal. A. bol hospitalizovaný v nemocnici s poraneniami, ktoré mohli vzniknúť v dôsledku fyzického týrania. Daný stav potvrdzuje aj konanie orgánu sociálnej ochrany detí českej republiky, ktorý zabezpečil, aby mal. A. nebol v starostlivosti matky ale blízkych osôb (starý rodičia), nakoľko sa mohlo jednať o syndróm CAN. Ďalším dôležitým aspektom pre pozitívne rozhodnutie bola aj skutočnosť, že maloleté deti počas psychologického vyšetrenia prejavovali silné citové rozrušenie pri rozprávaní o matke a jej priateľovi, pričom to prejavovali ako vizuálne, mimikou tak aj verbálne. Z týchto prejavov možno usúdiť, že maloleté deti majú strach bývať so svojou matkou a hlavne s jej priateľom. Taktiež

súd poukazuje na skutočnosť, že aj ďalšie dieťa mal. K., je v starostlivosti navrhovateľov, u ktorého bolo taktiež zaznamenané podozrenie na syndróm CAN a to na základne rozhodnutia Okresného súdu v Rokycanoch – Česká republika a na príslušných orgánoch sa opätovne vedie trestné stíhanie pre podozrenie z týrania maloletých detí. V závere treba uviesť, že matka maloletých detí neprejavuje o nich záujem, nedopytuje sa na ich zdravotný stav, ako trávia čas a ako sa cítia bez nej. Naopak starostlivosť navrhovateľov preukázateľne pozitívne vplyva na ich zdravý vývoj a je potrebné citlivo vnímať ich potrebu byť v spoločnosti, ktorú môžu považovať za svoju rodinu. Navrhovatelia počas tohto obdobia zabezpečili maloletým všetky potrebné veci, zariadili školské zariadenie, zdravotné poistenie, lekársku starostlivosť. Navrhovatelia majú zabezpečené bývanie na vysokej úrovni, pravidelný príjem a doposiaľ vykonávajú všetky potrebné úkony v najlepšom záujme maloletých detí. Z takto zisteného stavu vecí súd nepochybuje o tom, že sú splnené všetky zákonné podmienky, aby boli maloleté deti zverené navrhovateľom, keďže je to v ich najlepšom záujme pre ich zdravý fyzický a psychický vývoj.

55. Na margo rozhodnutia, je potrebné uviesť, že matka hoc len mailovou komunikáciou sama súhlasila, aby boli mal. A. a mal. A. v starostlivosti navrhovateľov. Nenamietala danú skutočnosť, len sa domáhala, aby bol zachovaný kontakt s deťmi.

56. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že je v záujme a na prospech maloletých detí, aby boli v súčasnosti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti najbližšieho príbuzného, a preto súd maloletých zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov s vymedzením ich práv a povinností.

57. Súd upravil styk matky s maloletými deťmi v takom rozsahu, aby boli zabezpečené väzby a možnosť ich rozvíjania. Styk sa upravil na presný časový rámec, aby matka a navrhovatelia vedeli prispôbiť svoj program, tým že vedia presne maloleté deti pripraviť na kontakt s matkou. Keďže deti vzhľadom na svoj vek boli resp. stále sú traumatizované časom, ktorý strávili s matkou a jej priateľom, bolo potrebné tento styk nastaviť veľmi citlivo. Styk súd upravil tým spôsobom, aby bol za prítomnosti starých rodičov a len s osobou matky bez ďalších osôb. Hlavným dôvodom takto upraveného styku bola skutočnosť, že deti zle psychicky znášajú prítomnosť priateľa matky. Preto bolo potrebné reflektovať na danú skutočnosť a neumožniť vzniku prípadnej negatívnej emócie u detí. Je potrebné dodať, že deti potrebujú budovať dôveru s matkou a tento proces nemožno uponáhľať vzhľadom na ich zlé spomienky. Bolo potrebné odstrániť všetky negatívne prvky vplyvajúce na deti a jedným z nich je aj priateľ matky. Na druhej strane musel byť zachovaný istý kontakt matky s deťmi. Súd je toho názoru, že takto nastavený styk je v záujme maloletých detí, aby mohli opätovne si nájsť citové puto k matke bez toho, aby boli vystavované stresovým situáciám.

58. Pokiaľ ide o výživné na maloleté deti, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov matky, ktoré sa mu podarilo zistiť. Vzhľadom na takto zistené pomery súd určil matke, ktorá je nezamestnaná, nepoberá žiadne príjmy a v súčasnosti je tehotná, povinnosť prispievať na výživu maloletých sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa mesačne (v súčasnosti: 36,80 eur na jedno dieťa, čiže $36,80 \text{ eur} \times 2 = 73,60 \text{ eur}$ na obe deti), počnúc od právoplatnosti rozsudku, ktoré výživné sú povinní uhrádzať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

59. Súd nezrušil uznesenie o neodkladnom opatrení pod sp. zn. 17P/31/2023-58 zo dňa 28.6.2023, nakoľko z predmetu konania je zreteľné, že predmetné neodkladné opatrenie zanikne právoplatnosťou tohto rozsudku.

60. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

61. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

62. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

63. O náhrade trov účastníkov konania súd vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 57 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“/).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.